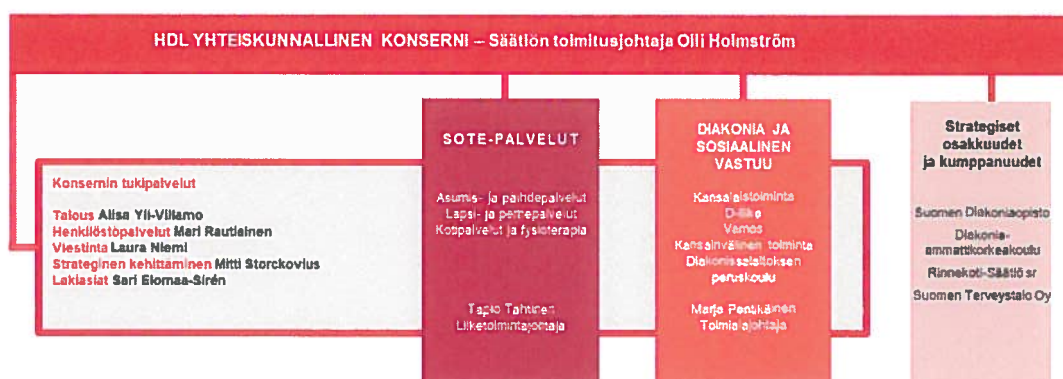

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Viite: HE 15/2017 vp Hallituksen esitys edustakunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa

Helsingin Diakonissalaitoksen toiminnasta

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö (jäljempänä HDL) on yksi maan vanhimmista toimivista jatkuvarahoitteisista yleishyödyllisistä palvelusäätiöistä. Vuonna 1867 perustettu säätiö on erikoistunut vaatvien erityisryhmien palveluihin, joita se kehittää yhdessä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kohderyhmänä ovat heikommassa asemassa olevat henkilöryhmät, kuten lapset, nuoret, asunnottomat, päihteidenkäyttäjät tai paperittomat. Säätiön toimintaa ohjaa kristillinen lähimmäisenrakkaus.

Säätiö ja sen tytäryritykset tuottavat yhdessä yhteiskunnallisen konsernin, joka tuottaa monipuolisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluita. Toiminnasta ja omaisuudesta syntyvällä tuotolla toteutetaan säätiön perustehtävää, työtä ihmisarvoisen elämän puolesta. Yhteiskunnallisessa konsernissamme työskentelee lähes 1000 ammattilaista sekä satoja vapaaehtoisia. Vuonna 2016 konsernin toiminnan volyymi oli noin 148 miljoonaa euroa.

Diakonissalaitoksen näkemys sote-uudistuksesta

Valinnanvapaus tulee toteuttaa osana sote-uudistusta. Valinnanvapauden vahvistaminen lisää kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua omaa elämäänsä koskeviin päätöksiin. Se siirtää päättäväisyyttä viranomaisilta ihmisille itselleen. On luotettava, että asiakas tuntee

tilanteensa ja tarpeensa. Vapaus päättää itse lisää osallisuutta ja toimijuutta ja tukee siten asiakkaan hyvinvointia.

Valinnanvapaus kuuluu kaikille. Valinnanvapausmallin rakentamisella tulee syntyä sellainen valinnanvapaus, joka koskee kaikkia, ei vain hyväosaisia. Yhdenvertaisen valinnanvapauden toteutuminen edellyttää, että uudistuksessa huomioidaan myös ne erityistä tukea tarvitsevat kansalaiset, joilla ei ole mahdollisuuksia tai edellytyksiä tehdä itse valintoja. He tarvitsevat laadukasta palveluohjausta, neuvontaa ja tukea päätöksen tekoon. Tuetun päätöksenteon tavoitteena tulee olla henkilön itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja riittävän tuen saaminen hänen omaa elämäänsä koskevista päätöksistä.

Valinnanvapauden tulee koskea myös SO-palveluita. Valinnanvapaudesta käytävä keskustelu keskittyy voimakkaasti perusterveydenhuollon järjestämiseen. Kuitenkin kalleimmaksi ja haastavimmiksi tulevat ne 10 % asiakkaista, jotka käyttävät paljon erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalveluita sekä tuottavat yli 80 % nykykustannuksista. Nämä asiakkaat tarvitsevat usein sekä SO- että TE-palveluita yhtä aikaa. Valinnanvapaus tulee mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ulottaa myös sosiaalipalveluihin.

Integroituja palveluita tarvitaan ja tulee tarjota etenkin erityisryhmille. Integroiduissa palveluissa asiakas on keskiössä. Asiakkaan oma elämäntilanne määrittelee tuen tarpeen. Sote-uudistusta on kehitettävä siihen suuntaan, että palvelut toteutetaan tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä julkisen, yksityisen ja 3. sektorin toimesta, kansalaisyhteiskuntaa unohtamatta. Erityisesti tämän kaltaisista yhden luukun palveluista hyötyvät ”kallit” erityisryhmät. Heidän tarpeisiinsa tulee kehittää mm. matalankynnyksen sote-terveysasemia.

Laatua on pystyttävä mittaamaan. Valinnanvapauden toteutuminen edellyttää, että niin palveluiden ostajat kuin loppukäyttäjät voivat hankkia vaikutuksia ei suoritteita. Tarvitaan yhdenmukaisia mittareita ja avointa dataa palvelutuloksista. Monituottajamallissa tietojen tulee olla kaikkien palveluntuottajien käytössä, jotta asiakkaan hoidosta muodostuu oikea-aikaista ja vaikuttavaa.

Kolmannen sektorin toimijoille tulee turvata mahdollisuus olla mukana palveluiden tuottajina jona ns. ensimmäisellä palvelutasolla, ei vain isojen alihankkijoina. Täten varmistetaan, että jo palveluketjujen suunnittelussa ovat mukana myös ne toimijat, jotka tuntevat myös erityisryhmien tarpeet. Kilpailuneutraliteetin varmistaminen on ensiarvoisen tärkeä seikka myös järjestöpohjaisen palveluiden tuottajan kohdalla. Sen vuoksi julkisen tuotannon yhtiöittäminen on tärkeä toteuttaa.

Helsingissä, 5.6.2017

Helsingin Diakonissalaitoksen säätö sr

Olli Holmström
toimitusjohtaja